

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 14. Horatius Morellius moritur & laudatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

mit, demptamq; sic morbi causam mentitur. Adonidis & Veneris, artibus dedita gens est. Viri feminas herbis plusquam Colchicis ad putida inventa alliciunt. Famina præacutus & digitalibus spinis nares aliàsve teneriores corporis partes pungunt, donec sibi copiosum sanguinem elicuerint. Quo in vasculo excepto, magicisq; pulvisculis asperso, extremam totius corporis cutem quasi rubricetâ intingunt, præsertim puellæ: & hoc purpurissotam potenter lenocinantur, ut turpem victoriam ab aspectantibus ferè semper reportent. Cruditatis gentis plusquam barbara est: Sepius se viri ad singulare certamen prædicant: duelli leges hæc sunt. Pilam lapideam in angulos decisam oblongo funi inserunt, diuq; rotant Monomachi, tum pedem pedi conferunt, & caput nudum ambo demittunt, ictum alternatim fronte excepturi, nisi alteruter primâ vibratione cadat. Qui prior ferit, is timidior debiliorq; reputatur; quamvis interdum unicâ rotatione antagonista prosternatur. Sic antequam primam percussionem faciant, diu Gallinaceorum in morem immoti persistunt. Victori inconditis clamoribus applaudunt spectatores. Lasus si vulnus curat, infamie notam incurrit. Aliud etiam roboris experimentum faciunt: nam sagittam per ventris cutem adigunt, & ceu fores acus, longo post intervallo educunt. Horum hominum aliquot ætate jam provectoros, qui hæc scripsit, salutaribus aquis abluit. Matrimoniorum illegitimo ritu contractorum valori consuluit, præstigiola instrumenta pluribus ademit, combussitq; Socio interim altero in perditos mores vehementer utiliterq; declamante.

EX Esterensî Collegio sacri piscatores retia sua projectum ivère in aquas fluminis Salsi, ad cujus ripas duodeviginti Indorum pagi numerantur: & impleta ibi piscibus naviculâ, ad flumen Dulce properarunt. Piscacionis Apostolicæ in utroque flumine fructus fuit, quater mille à peccatis absoluisse (quorum quarta pars totâ vitâ conceptum virus salubriter evomit) Ducentos Baptismo ablutos, aliquos sub conditione relosos, centum paria matrimonio conjuncta fuisse. Ubi frequentes conciones habitæ sunt, multorum cum utilitate, præsertim puellæ Indæ Tucumanensis, quæ post auditum unum è nostris Patribus de castitatis bono publicè differentem, animo firmiter destinavit tantæ virtutis divitias diligenti cautione, & si opus foret vi defendere; quod nihilo secius, quàm proposuit, præstitit: nam ab nebulone violenter ad scelus sollicitata restitit, & se potius scædè lanarij flagris, quàm Virginitatis thesaurum sibi adimi, permisit. Inde concionator nobilissimam prædam è dæmonum faucibus eripuit. Nam cum argumentis evicisset, panem Angelorum esse præsentissimum antidotum contra Averni venenum, effecit ut quidam perditissimæ vitæ homo laudatam medicinam fœdissimo ulcere quæretet, qui fastus per multos annos succubo dæmone in quotidianam libidinem abusum se fuisse, ideoque jam diu salutis spem deposuisse; addidit, pro concione, illapso in mentem Divinæ legis radio inductum, ut flagitaret admitti ad mensam, quâ non ægrè post expiatis animæ sordes impetratâ, ne semel quidem deinceps ad turpe horrendumq; commercium Infernalem puppim rediisse.

IN Esterensî Collegii villâ Horatius Morellius vitam finivit Apostolicis laboribus gloriosam. Consentia in Calabriâ olim nobilibus ortus parentibus, Romæ adolescens laureâ utriusque juris jam donandus, Societatem iniit. Summam in eo lenitatem indolis, comitatemq; agendi, jucunda oris suavitas & hilaritas perpetua condiebat, mirâ congregientium voluptate. Factum fictumque erat ipsi ingenium ad omnem exercitationem virtutis: in primis verò ad Apostolicarum missionum egregiam functionem. Septem annos integros apud Calchaquinos, Indorum pertinacissimos, posuit, summam in corpusculum severitatem exercens, nam tritico turcico, tuguriolo luteo, & humicubatione contentus, continuæ orationi intendebat, aut laboribus. Vix latum unguem eâ in regione ab Martyrio abfuit. Alias item variis ex Collegiis expeditiones pro bono animarum adorfus, iisdem virtutibus exornavit: gloriosæ necis & laborum avidissimus semper fuit: atque adeo ad suos Calchaquinos perpetuò anhelabat. Placuit tamen Divinæ bonitati hominem emeritum è villa Collegii, quam spiritualiter excolebat, ad cœ-

DUELLIIUM
MODUM.

CAPUT
XIII.
Esterensium
Societorum
expeditio-
nes.

Castitæ pro-
pugnata.

Eucharistia
viti.

CAPUT
XIV.
Horatius
Morellius
moritur &
laudatur.
Horatii in-
dolis.

Missiones.

Mors.

lestem Jerusalem placidè evocare. In ultimo agone rogatus num libens moreretur: *Quidni*, inquit, *si mors est ad vitam aeternam via?* atque hæc fuit ultima vox morientis.

CAPUT XV.

In aliis Collegiis res geitæ narrantur.

Excursio ad Planos.

Pertinax castigatur.

Mulier in peccato mortua.

Liberalitas Cælii responsa.

Francisci Gonzales Pachoni vocatio.

Pueri exemplum nitidum.

Maria Virgo suspensum impendit.

CAPUT XVI.

Ludi seculares celebrantur in Hispanorū urbibus.

Legitimè.

AB Riocensibus Sociis ad Planos fructuosè excursum est. Plani in minimè ardua montium juga: extremam corporum egestatem patiuntur, vix eorum aliqui tuguria habent, sub diò, aut in antris passim vivunt. Animarum indigèntia periculosior illis, quàm corporum est: nam antequam Didacus Boroa eò Socios mitteret, quinque integris annis Sacrorum subsidio cauerant. Ex inculto hoc & veribus horrente solo, multi lætæ segetis manipuli collecti sunt, adhibitâ gnaviter sacramentorum falce. Ex excursoribus unus accersitum miserat Indum hominem è tuguriolo aliquantum distante, ut cum Divinorum mysteriorum participem faceret: venit ille, sed nescio quâ de causâ, benè monenti reluctans, eò unde venerat cum peccatorum pondere rediit, in reditu equus, quo vehebatur, ac si continuati ponderis impatiens esset, infessorem excussit, quo casu miser sibi brachia & cura fregit, exemplo docturus periculosum esse contra Dei, per suos præcones vocantis, stimulos calcitrare. Gravior etiam fuit Indæ mulieris casus, quæ postquam turpissimis libidinibus diu fræna laxasset, nec se sineret aut conscientiæ mortificatione, aut cælesti per verbi Divini præcones admonitione, ab effræni cursu sisti, tandem in ipsa peccati turpissima actione vitâ derepentè privata est; sceleris conficior ad meliora converso. In Collegio Boni-aëris Rector injunxerat, ut toties quoties aliquid opis egeni flagitarent, illic præberetur, nullique oleum, vinum & triticum denegaretur. Quam liberalitatem rependit Deus novis beneficiis: nam cum ex continuis largitionibus oleum, vinum, & triticum deficere cepissent, movit quorundam civium animos, ut tantum earum rerum ad Collegium mitterent, quantum œconomicis rationibus novisque largitionibus sufficeret. Quibus accessit donatio novem millium aureorum facta ab Francisco Gonzales Pachono, paulò antè mortem in Societatem nostram recepto. In hoc portu, uti in universis hujus Provinciæ sedibus factitatur, solent Socii, maximi Jejunii tempore ingruente nocte, narratione alicujus patheticæ historiæ animos auditorum ad Dei timorem & voluntariam castigationem aliumve pium affectum excitare; cui rei, curiositate magis, quàm pietate ductus, cum interfuisset vir primarius, vidissetque puerum sexennio minorem, & alterum septennio non majorem, humeros suos flagellis scarificasse, non pueriliter: ita per-motus est, ut assereret se sine pudore ferre non posse, pueros sexennes in innocentes humeros tam severè animadvertere, improbamque ipse cutem genialiter curare; ex eoque ad severiora converti cepit. Ibidem suspendio ærumnosissimæ vitæ, quam ducebat, finem querere destinabat non-nemo, & jam resti collum innodarat, quando derepentè è loco, in quo violentam mortem sibi machinabatur, deturbatus, vidit ponè se Dei Matrem, cui quotidie corollam ex rosario piè innectebat; eoque spectaculo recreatus, à proposito cessavit, & conceptum crimen apud nos purgatum venit. Sed ab nimium scriis lubet tantisper animam avertere, & spectaculo ludorum pro instauratione primi nostræ Societatis sæculi institutorum tantisper accommodare.

atque